

Pieridae

Teksti: Harri Jalava (Perhoswiki 2015-04-29)

Kuvat: Kuvapankki (<http://insects.fi/insectimages/browser>)

Havainnot: Hyönteistietokanta (<http://insects.fi/hyonteistietokanta/index.html>)

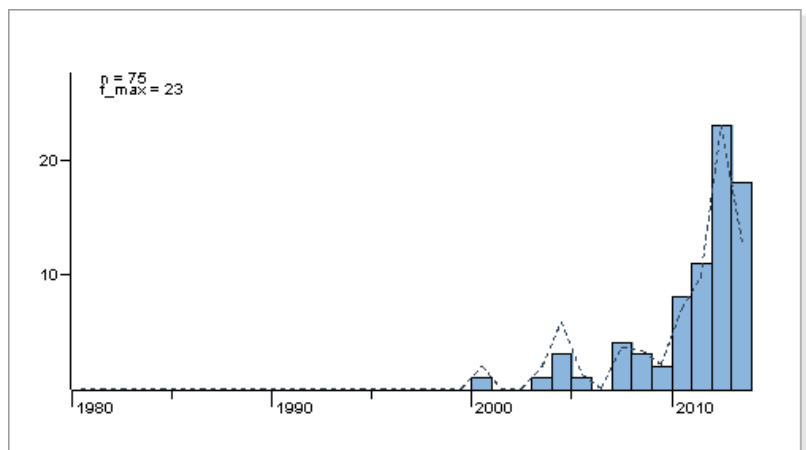
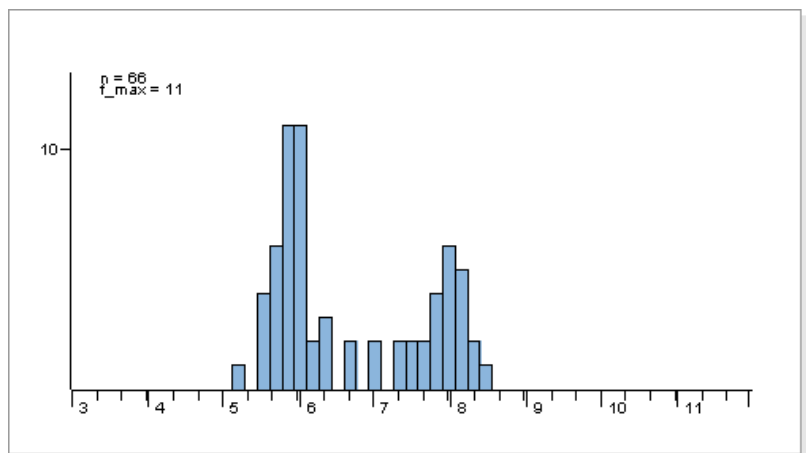
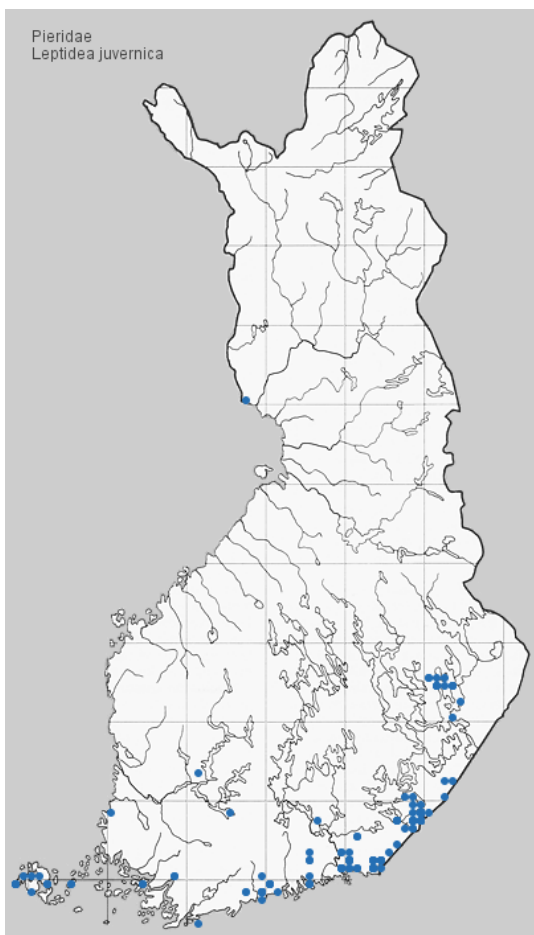
Ohjelmisto: iText (<http://itextpdf.com/>)

Kuva: J. Tyllinen

Kuva: Ali Karhu

Tuntomerkit. Siipiväli 36-44 mm. Muistuttaa lajia *L. sinapis*. I sukupolvi: Koiraan etusiipien kärjen neliömuotoisen laikan sisäreuna työntyy siiven etureunassa kohti tyveä. Takasiipien alapuolen pohjaväri vihertävänkeltainen; harmaat kuviot hienot, ohuet; suonien välien tummat juovat yleensä olemassa. Naaraan etusiipien kärjen laikku muodostuu yleensä erillisistä juovista suonien kohdalla. Takasiipien alapuolen pohjaväri kalpeahkonkeltainen; kuviot hienot. II sukupolvi: Koiraan etusiipien kärjen laikku tumma, enemmän tai vähemmän pyörästynyt. Takasiipien alapuolen pohja vaalean kermanvärinen; harmaat kuviot ohuet, enemmän tai vähemmän selvät. Naaraan etusiipien kärkilaike heikko; muodostuu erillisistä tai yhteensulautuneista juovista suonien kohdalla. Takasiipien alapuolen pohjaväri vaaleankeltainen; kuviot lähes yhtä selvät kuin kevätsukupolvella.

Koiraan aedeagus ja yleensä myös saccus pitemmät kuin lajilla *L. sinapis*.

Naaraan ductus bursae pitempi kuin lajilla *L. sinapis*.

Elintavat. Niityillä, metsänreunoilla, pientareilla, ruderaateilla.

Toukka elää niittynätkelmällä (*Lathyrus pratensis*), hiirenvirnalla (*Vicia cracca*) ja aitovirnalla (*Vicia sepium*). Koteloituu tukevalle

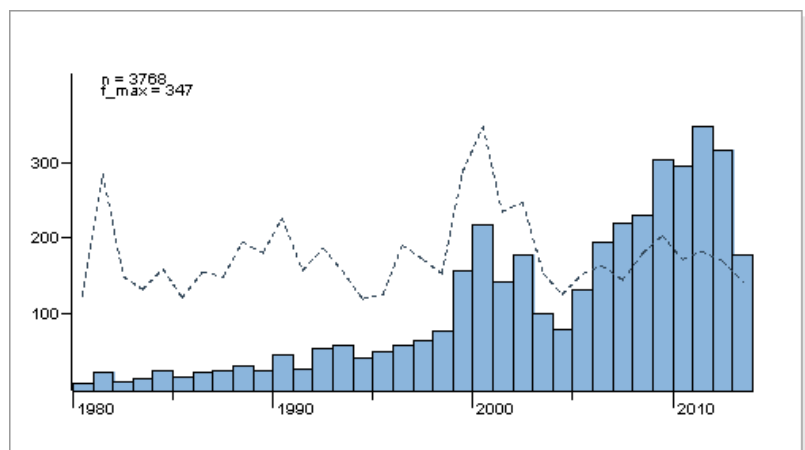
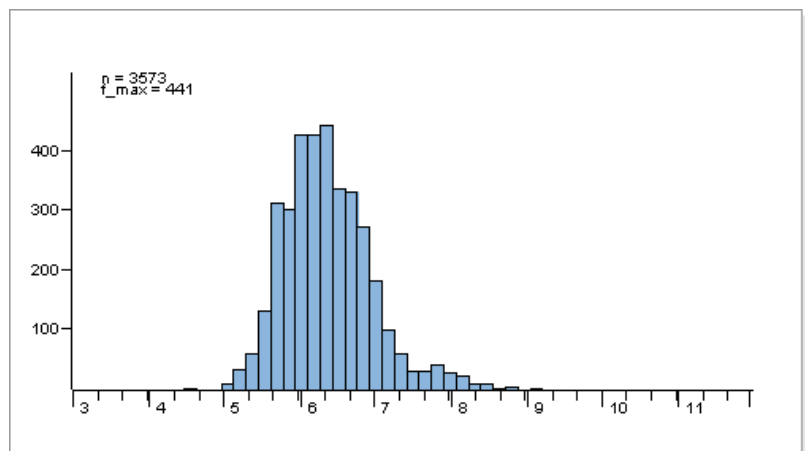
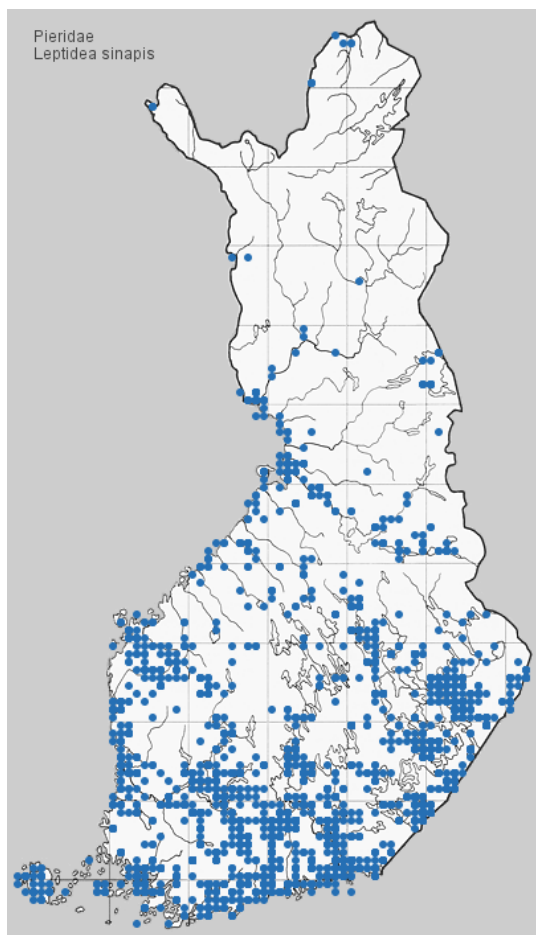
kasvinvarrelle, tavallisesti ruohojen sekaan. Kotelon tuntosarvet vaaleanpunaiset, niiden reunoilla vain vähän valkeaa pigmenttiä; talvehtii.

Kuva: Ali Karhu

Kuva: Ali Karhu

Tuntomerkit. Siipiväli 34-40 mm. Muistuttaa lajia *L. juvernica*. I sukupolvi: Koiraan etusiipien kärjen neliönmuotoisen laikun sisäreuna n. 90° kulmassa etureunaan. Takasiipien alapuolen pohjaväri vihertävänkeltainen; harmaa kuviointi selvää; suonien välien tummat juovat häipyvät tai puuttuvat. Naaraan etusiipien kärkilaikku muodostuu erillisistä tai yhteensulautuneista juovista suonien kohdalla. Takasiipien alapuolen vihertävänkeltainen pohjaväri ja kuviointi tyypilliset.

II sukupolvi: Koiraan etusiipien kärjen laikku tumma ja enemmän tai vähemmän pyöreä. Takasiipien alapuolen pohjaväri valkeahko; harmaat kuviot enemmän tai vähemmän selviä. Naaraalla etusiipien kärjen laikku heikko tai puuttuu. Takasiipien alapuolen pohja kermanvärinen; harmaat kuviot tyypilliset.

Koiraan aedeagus ja yleensä myös saccus lyhyemmät kuin lajilla *L. juvernica*.

Naaraan ductus bursae lyhyempi kuin lajilla *L. juvernica*.

Elintavat. Lehti- ja sekametsien aukioilla, metsänreunoilla, pientareilla.

Toukka elää niittynätkelmällä (*Lathyrus pratensis*) ja hiirenvirnalla (*Vicia cracca*). Koteloituu tukevalle kasvinvarrelle, tavallisesti

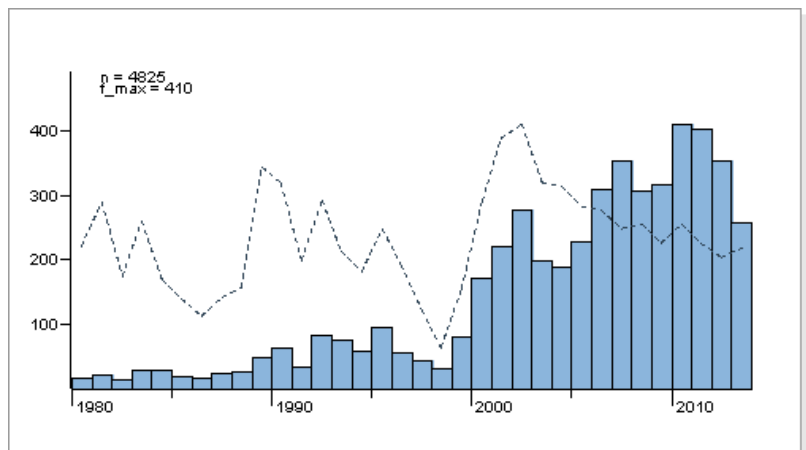
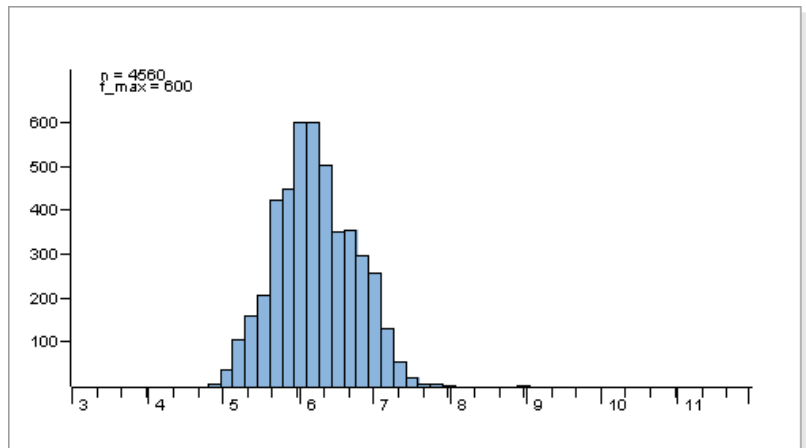
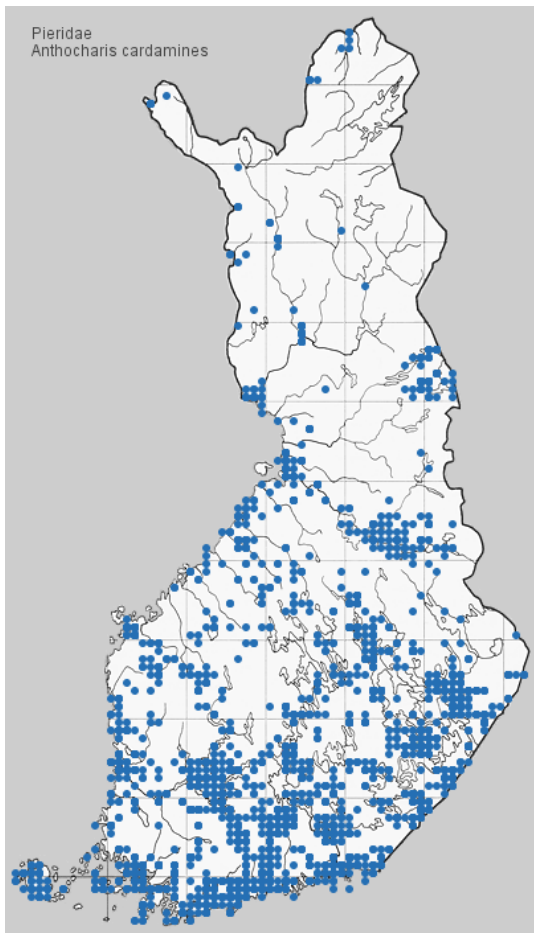
ruohojen sekaan. Kotelon tuntosarvet valkeat, keskellä vaaleanpunainen juova; talvehtii.

Kuva: Pekka Malinen

Kuva: Pekka Malinen

Tuntomerkit. Siipiväli 29-48 mm. Siivet valkoiset; etusiiven kärki ja keskitäplä mustat, koiraalla karkiosa oranssi.

Elintavat. Viljelysmailla, metsäniityillä, pakettipelloilla, pihossa.

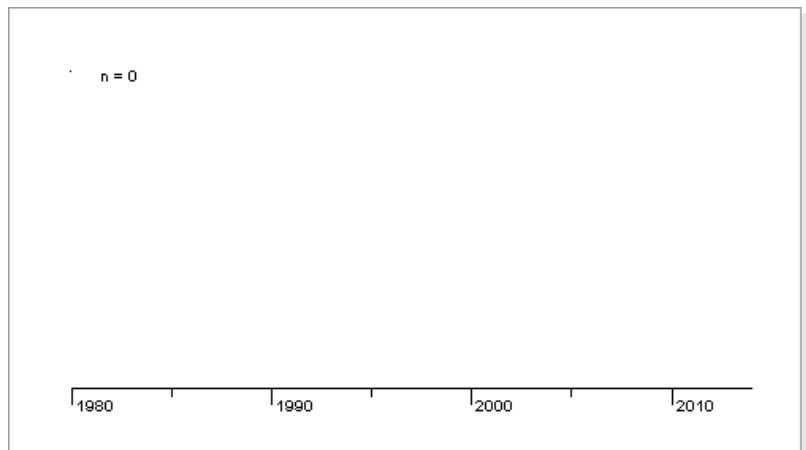
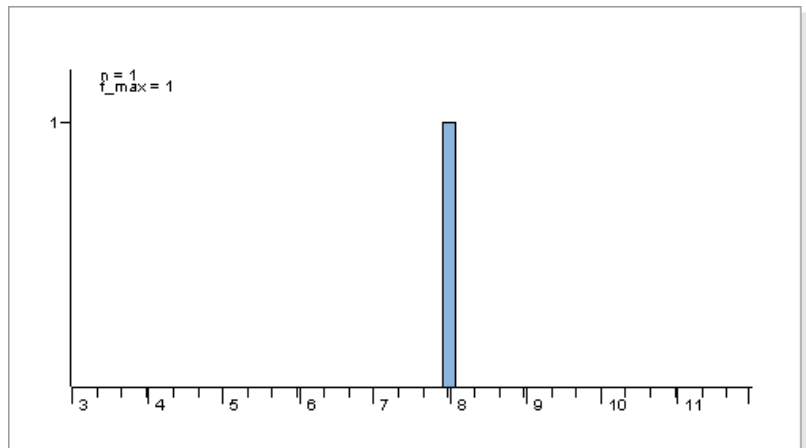
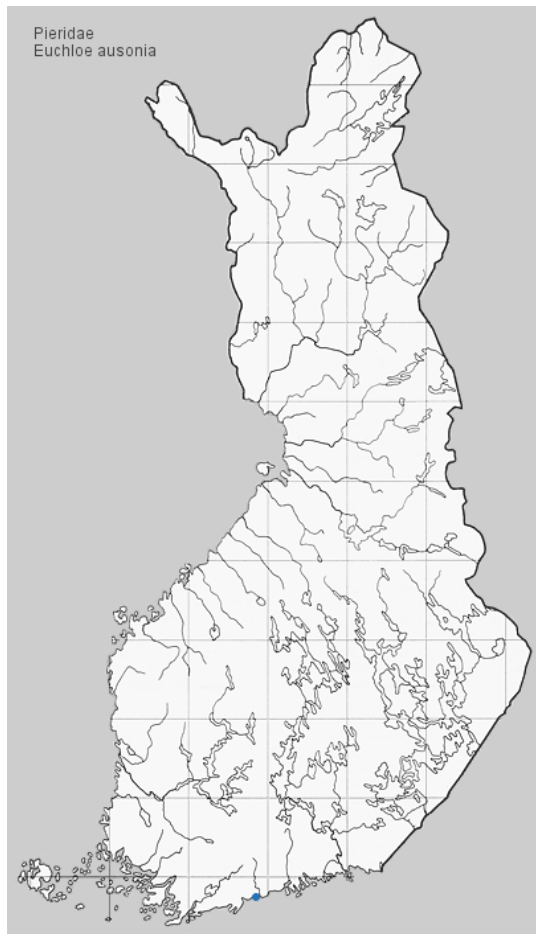
Toukka elää ristikukkaisilla (Brassicaceae) kuten peltotaskuruuholla (*Thlaspi arvense*), luhtalitukalla (*Cardamine pratensis*), kanankaalilla (*Barbarea*) ja lutukalla (*Capsella bursa-pastoris*). Kotelo kiinnittyy takapäästään esim. kasvin varteeseen, ja keskiruumiin kohdalla sitä ympäröi vyörihma. Kotelo talvehtii.

Kuva: Pekka Malinen

Kuva: Pekka Malinen

Tuntomerkit. Siipiväli 38-46 mm. Koiraan etusiipien mustat kuviot hiukan pienempiä kuin naaraan. Takasiipien alapuoli sekavan kirjava, suonet keltaiset. Etusiipien musta kärkitäplä selvästi ulospäin hampainen. Etusiiven musta keskitäplä iso, melkein kiinni etureunassa - varsinkin alapuolella valkoinen keskusta, vrt. *A. cardamines*.

Elintavat. Harhailija. Paahteisilla kedoilla, rinteillä, ruderaateilla.

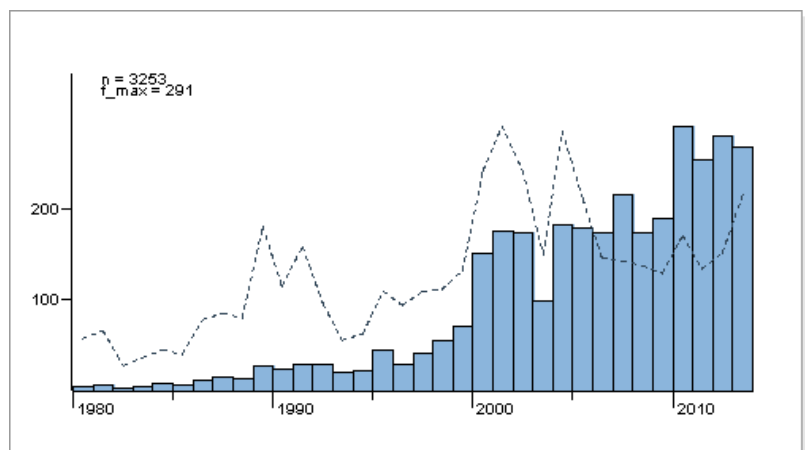
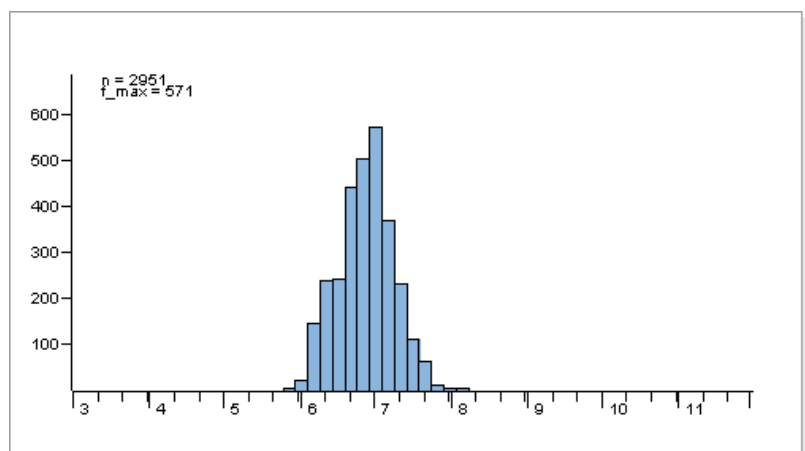
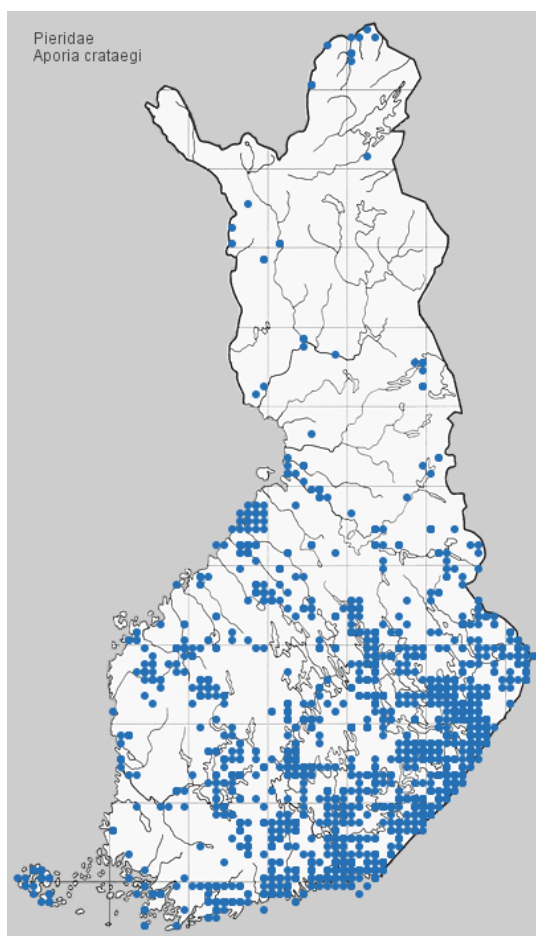
Toukka elää mm. rikkasinapilla (*Sinapis arvensis*), peltokanankaalilla (*Barbarea vulgaris*) ja rohtopernaruoholla (*Sisymbrium officinale*). Kotelo talvehtii.

Kuva: M. Virtala

Kuva: Janne Rainio

Tuntomerkit. Siipiväli 51-68 mm. Siivet valkeat, siipisuonet mustat. Etusiipien ulkoreunassa läpikuultavia täpliä.

Elintavat. Metsäniityillä, pientareilla, hakkuuaukioilla.

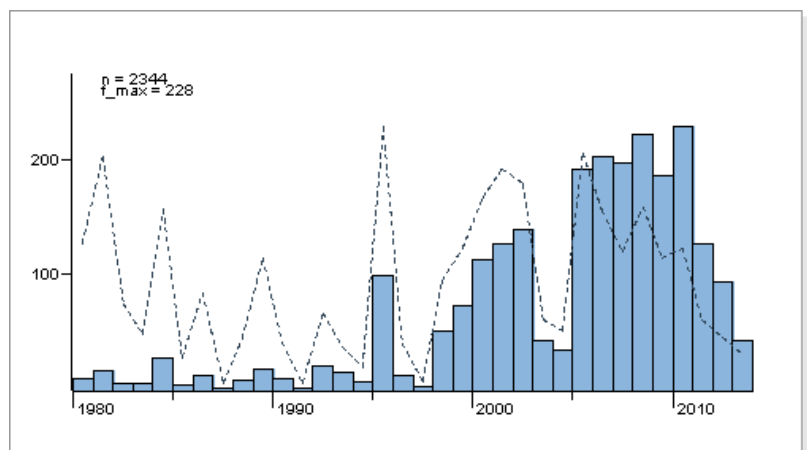
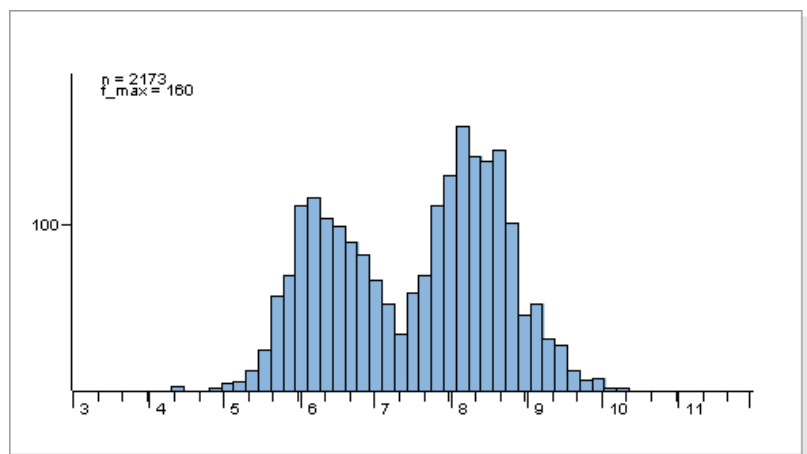
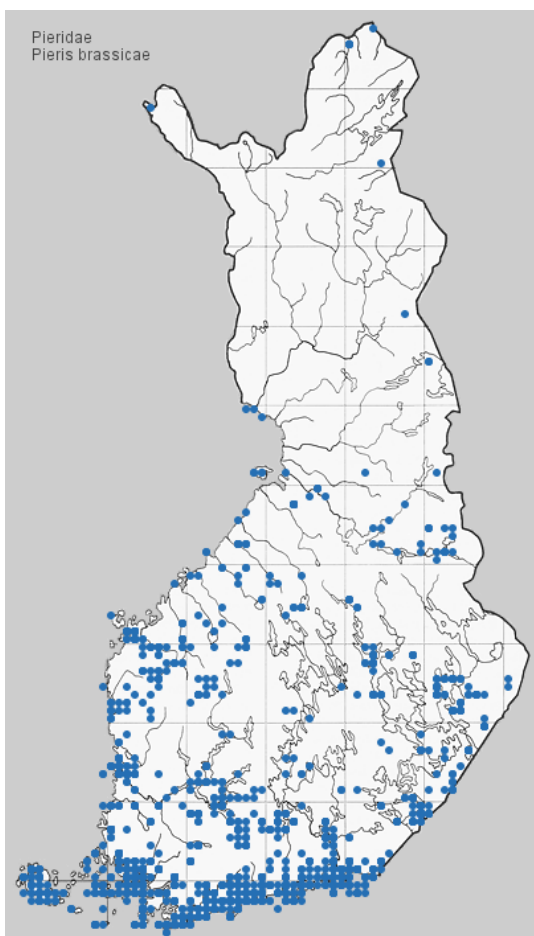
Toukka elää pihlajalla (*Sorbus*) ym. Rosaceae-heimon puilla ja pensailia; yhdyskunnittain kutomassaan seittipussissa. Nuori toukka talvehtii. Kotelo kiinnittyy alustansa vyörihmalla.

Kuva: M. Virtala

Kuva: M. Virtala

Tuntomerkit. Siipiväli 49-64 mm. Siivet päältä valkeat. Etusiipien kärki ja pieni täplä takasiiven etureunassa mustat; kärkitäplä ulottuu pitkin ulkoreunaa puolivälin yli. Naaraalla lisäksi etusiivissä 2 mustaa täplää ja tumma viiru takareunassa. Takasiipien alapinta ja etusiipien alapinnan kärki keltaiset, etusiivissä 2 mustaa täplää.

Elintavat. Vaeltaja. Viljelysmailla, pihossa, joutomailla ym.

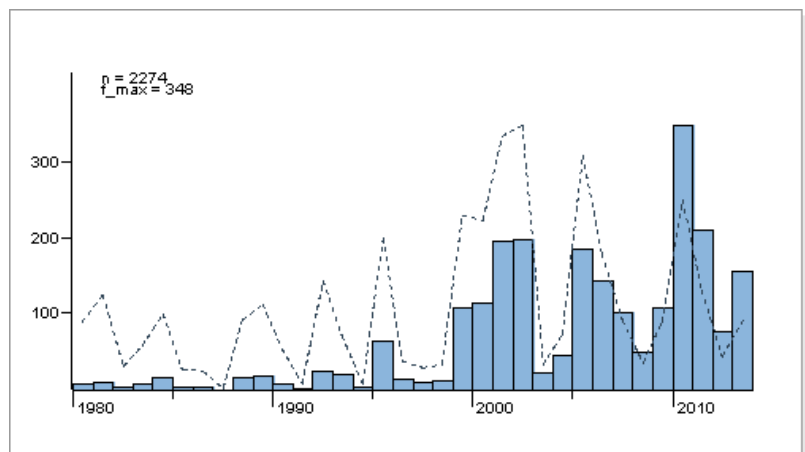
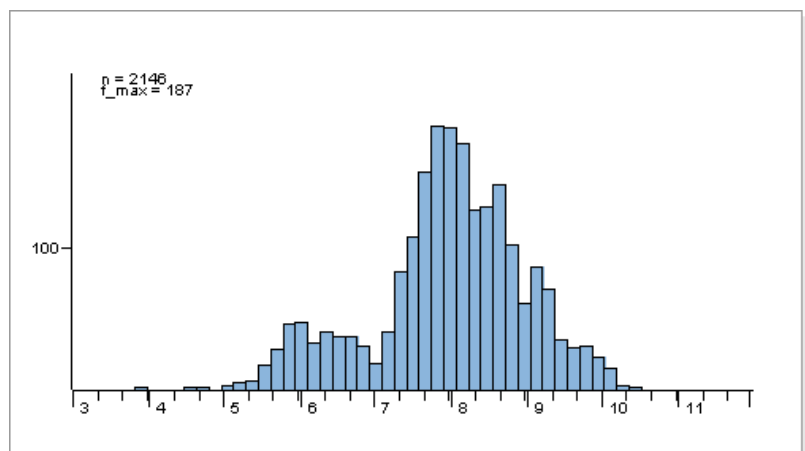
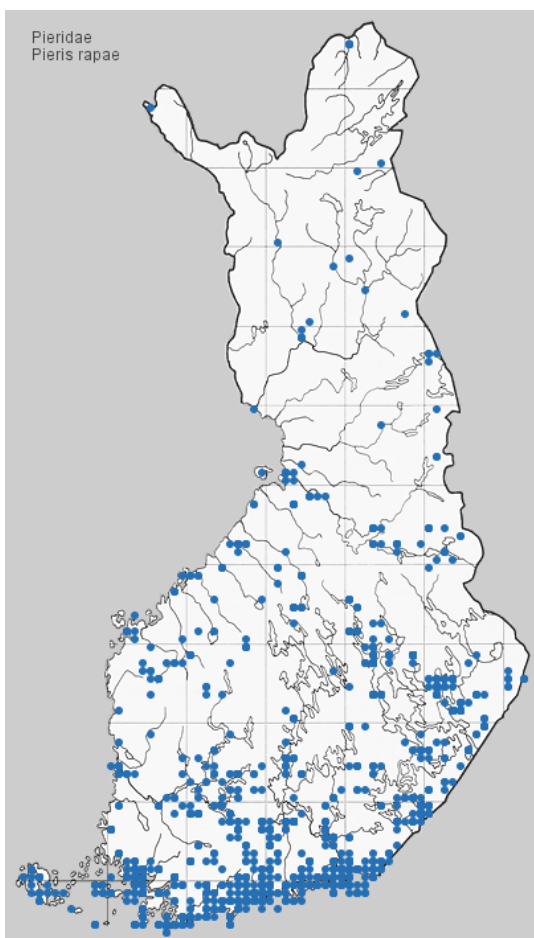
Toukka elää kaalilla (*Brassica*) ym. ristikukkaisilla (*Brassicaceae*); pienissä ryhmissä. Kotelo kiinnittyy alustaansa vyörihmalla.

Kuva: M. Virtala

Kuva: M. Virtala

Tuntomerkit. Siipiväli 38-50 mm. Muistuttaa lajia *P. brassicae*; pienempi, etusiipien kärkitäplä lyhyt, siiven ulkoreunasta tuskin kolmasosaa täyttävä. Koiraalla usein etusiipien yläpinnalla musta täplä.

Elintavat. Vaeltaja. Viljelysmailla, pihossa, joutomailla ym.

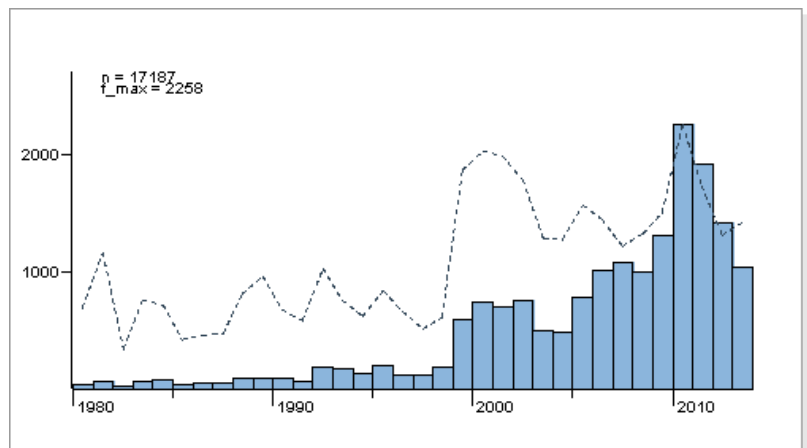
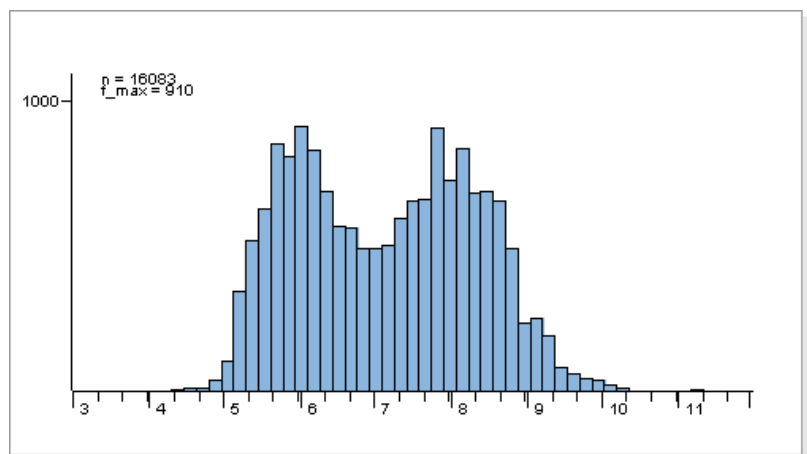
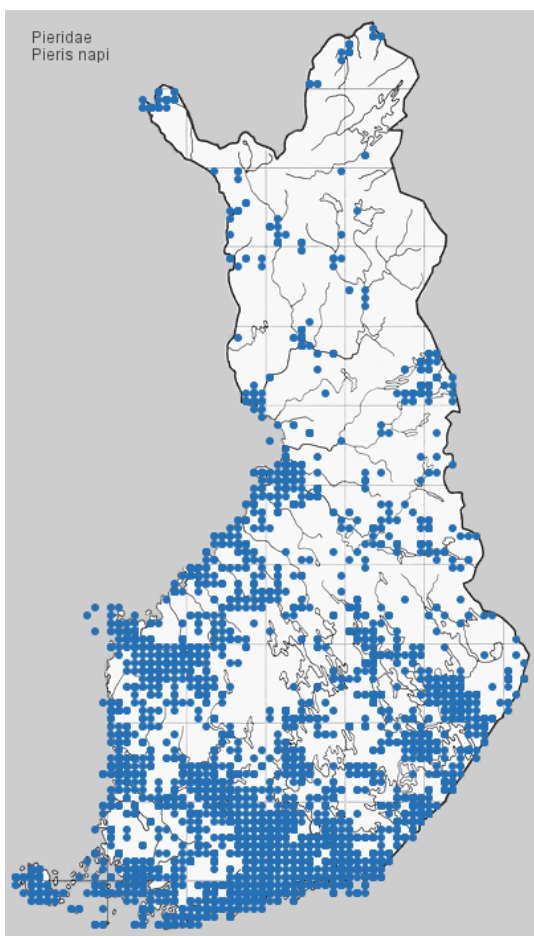
Toukka elää kaalilla (*Brassica*) ja muilla ristikukkaisilla (*Brassicaceae*). Kotelo kiinnittyy alustaansa vyörihmalla.

Kuva: M. Virtala

Kuva: M. Virtala

Tuntomerkit. Siipiväli 32-47 mm. Siivet valkeat, etusiivissä naaraalla 2 mustaa täplää, koiraalla joskus 1 täplä. Takasiipien alapinnan suonet tummareunaiset, suonien tumma reunus etenkin kevätsukupolvella leveä ja selvä. Maantieteellisen muodon *arctica* Barnes & McDunnough, 1916 naaraalla siivet harmaankeltaiset, siipisuonet leveästi tummareunaiset; koiras eroaa vain hieman nimimuodosta.

Elintavat. Viljelysmailla, pihalla, ruderaateilla, metsäniityillä, metsien reunoilla, pientareilla.

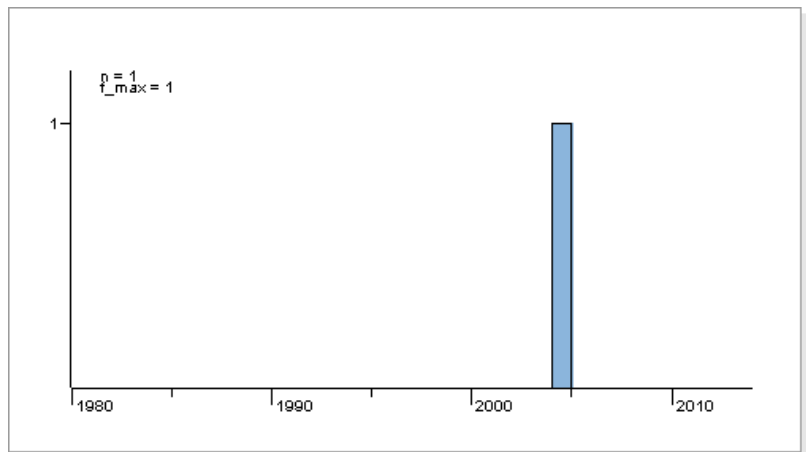
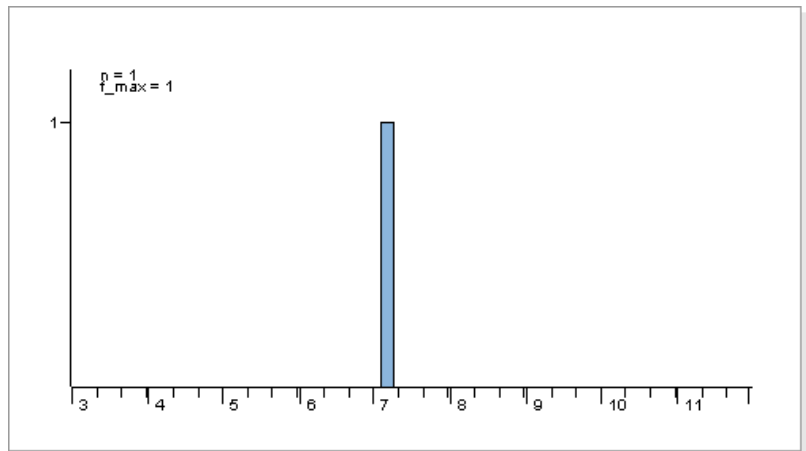
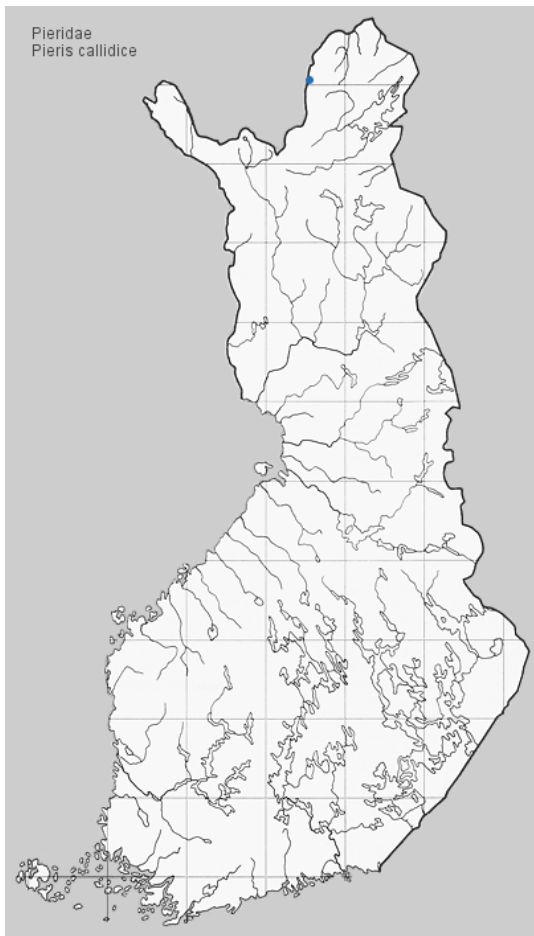
Toukka elää ristikukkaisilla (Brassicaceae) kuten kaalilla (*Brassica*), retikalla (*Raphanus*), harmiolla (*Berteroa incana*), taskuruoholla (*Thlaspi*), illakolla (*Hesperis matronalis*) ja tunturipitkäpalolla (*Arabis alpina*). Kotelo kiinnittyy alustaansa vyörihmalla. Kotelo talvehtii.

Kuva: Pekka Malinen

Kuva: Pekka Malinen

Tuntomerkit. Siipiväli 38-52 mm. Muistuttaa lajia *P. daplidice*; etusiipien yläpuolen valkoiset reunatäplät V-kirjaimen muotoiset. Naaraalla siipien yläpuolen mustat kuvioinnit voimakkaammat kuin koiraalla. Takasiivet alapuolelta kellertävät, siipisuonet voimakkaasti vihertävänharmaan kehnäiset; ulkoreunatäplät leveät ja sisäänpäin teräväkärkiset; keskisarassa pitkulainen vaalea täplä.

Elintavat. Vaeltaja. Kivikkosilla vuoristoniityillä.

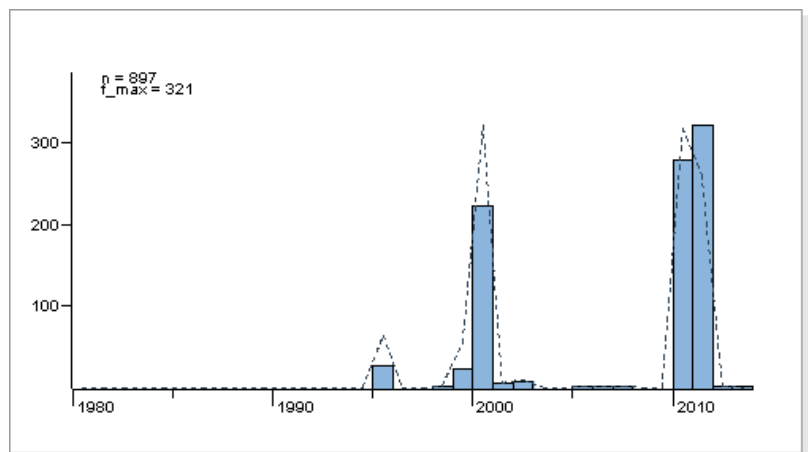
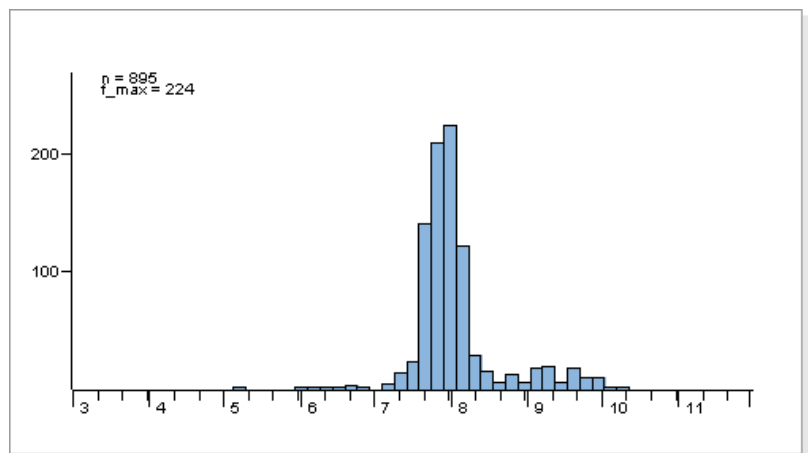
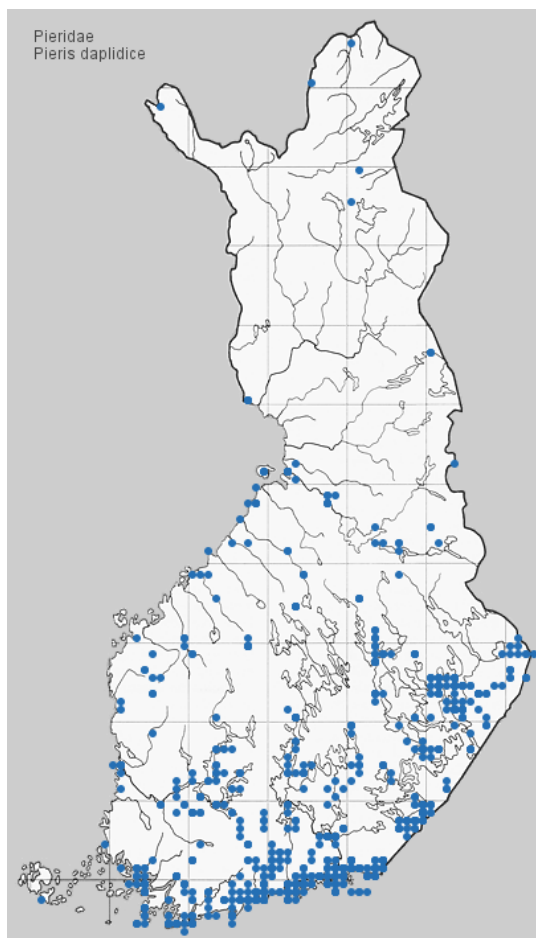
Toukka elää mm. ukonnauriilla (*Erysimum*), litukalla (*Cardamine*), pääskynkukalla (*Hornungia alpina*) ja resedalla (*Reseda*). Kotelo kiinnittyy alustansa vyörihmalla. Kotelo talvehtii.

Kuva: Pekka Malinen

Kuva: Pekka Malinen

Tuntomerkit. Siipiväli 33-49 mm. Siivet yläpuolelta valkoiset. Etusiipien musta kärki valkotäpläinen; siiven keskellä iso keskitäplä; naaraalla siipien yläpuolen mustat kuvioinnit selvästi voimakkaammat kuin koiraalla. Takasiipien alapuoli molemmilla sukupuolilla samanlainen, vihreän ja valkoisen kirjava; täplät pyöreitä tai hiukan kulmikkaita, eivät käy venyneet tyvää kohti.

Elintavat. Vaeltaja. Pientareilla, viljelysmailla, joutomailla ym.

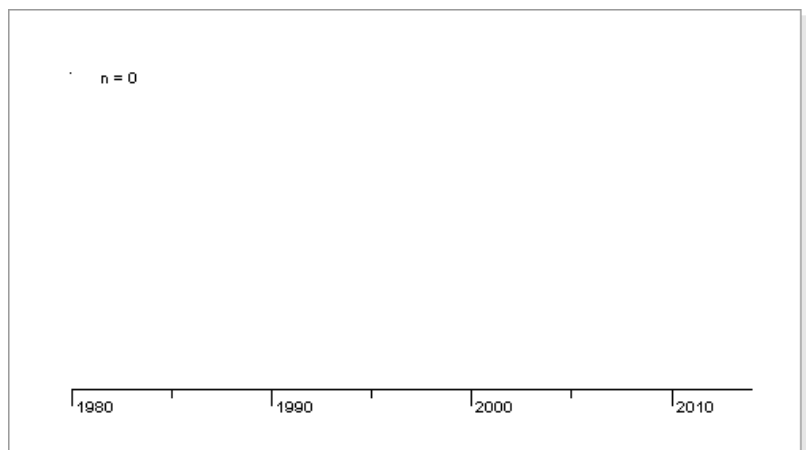
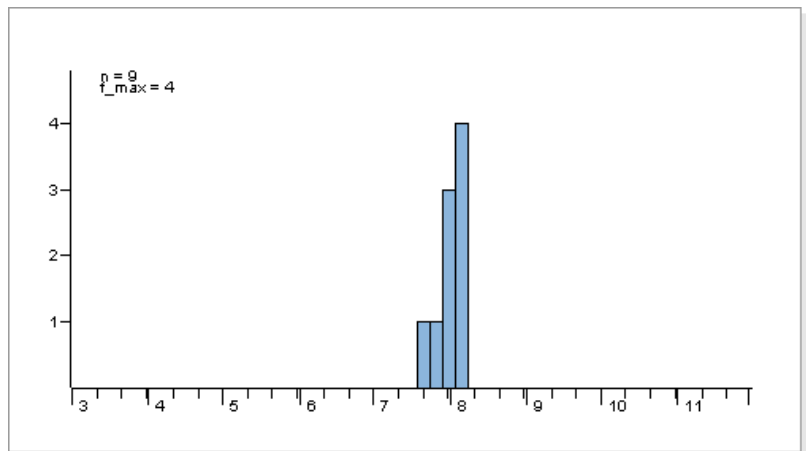
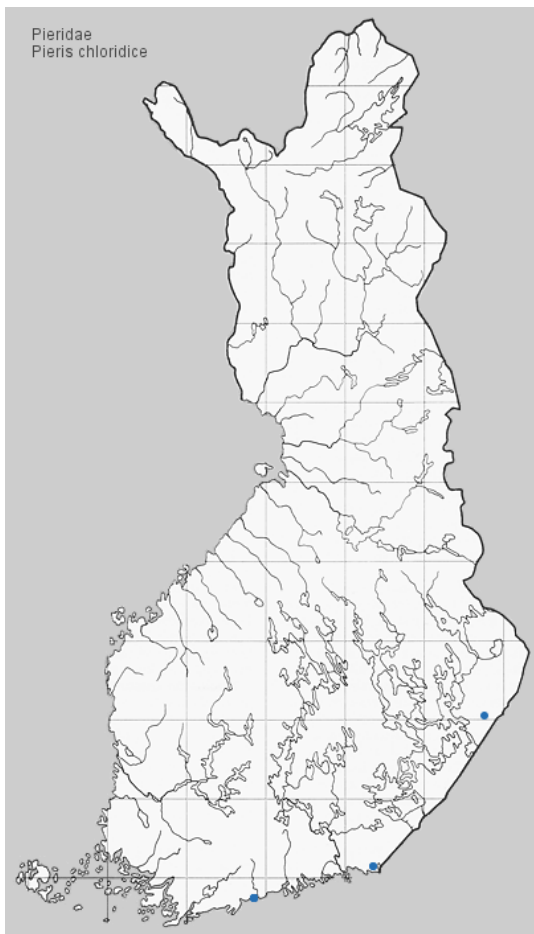
Toukka elää ristikukkaisilla (Brassicaceae) kuten pernaruohtolla (*Sisymbrium*), rantasinapilla (*Cakile maritima*), pölkkyruohtolla (*Arabis glabra*) ja taskuruohtolla (*Thlaspi*). Kotelo kiinnittyy alustaansa vyörihmalla. Kotelo talvehtii.

Kuva: Pekka Malinen

Kuva: Pekka Malinen

Tuntomerkit. Siipiväli 34-44 mm. Muistuttaa lajia *P. daplidice*; takasiipien alapuolen täplät venyneet tyveä kohti.

Elintavat. Vaeltaja. Kuivilla, kivikkoisilla paikoilla.

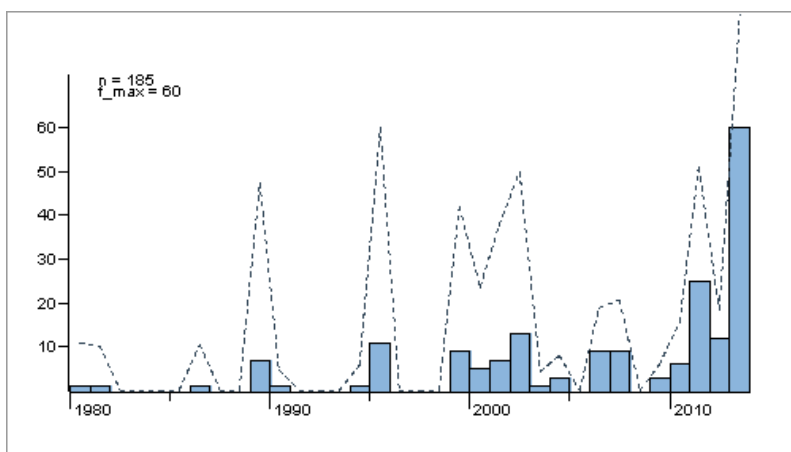
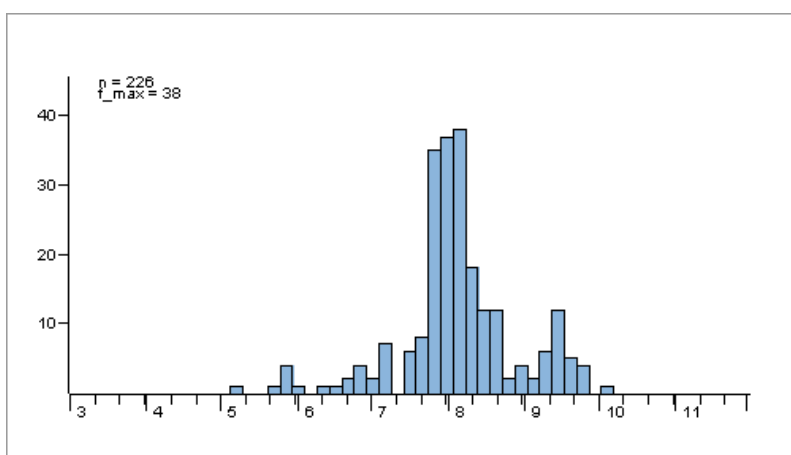
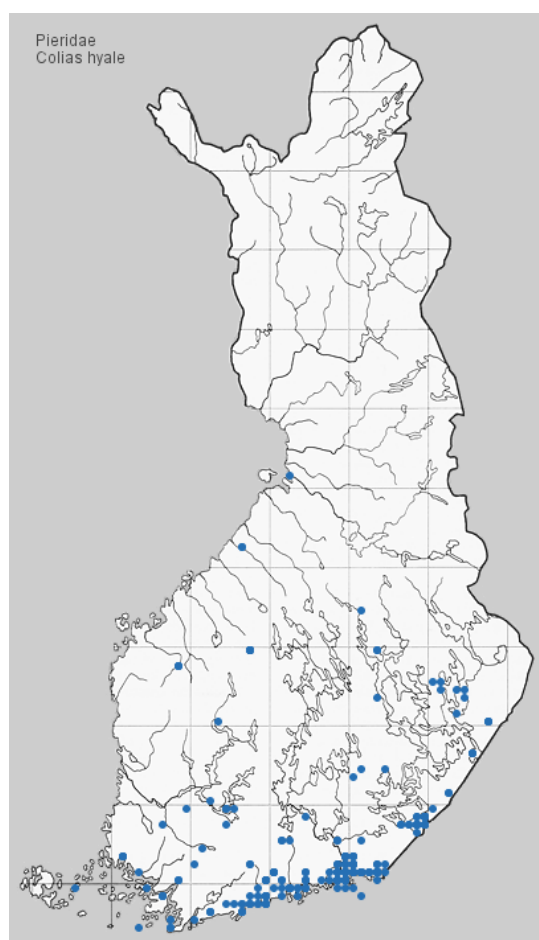
Toukka elää linnunhämähäkkikukalla (*Cleome ornithopodioides*), pernaruoholla (*Sisymbrium*) ja litutillillä (*Descurainia sophia*). Kotelo muistuttaa linnun ulostetta; kiinnitty pyöreään kiveen vyörihmalla. Kotelo talvehtii.

Kuva: M. Virtala

Kuva: M. Virtala

Tuntomerkit. Siipiväli 40-49 mm. Koiraan siivet rikinkeltaiset, naaraan vihertävän valkoiset. Etusiipien mustassa reunuksessa vaaleita täpliä; keskitäplä iso.

Elintavat. Vaeltaja. Viljelysmailla, ruderaateilla, niityillä.

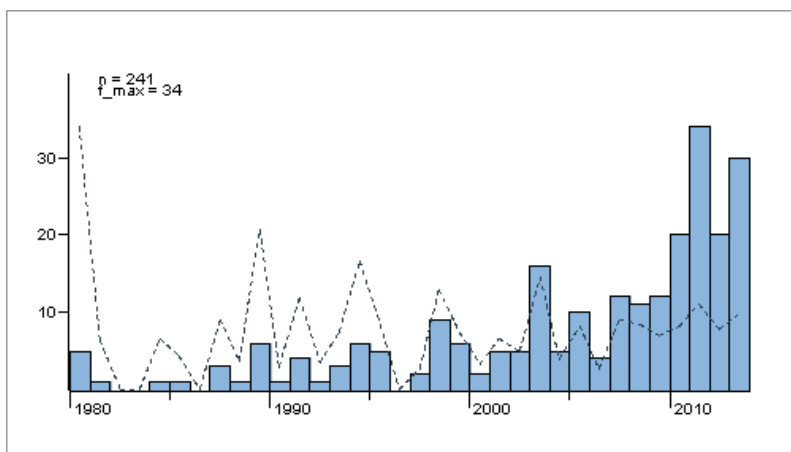
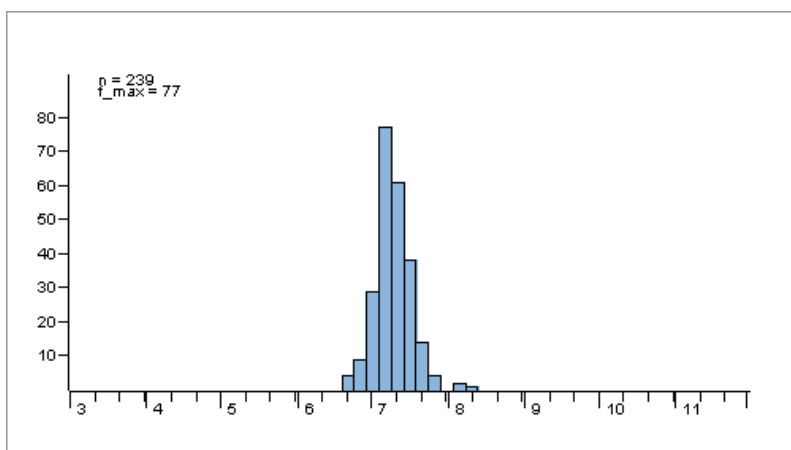
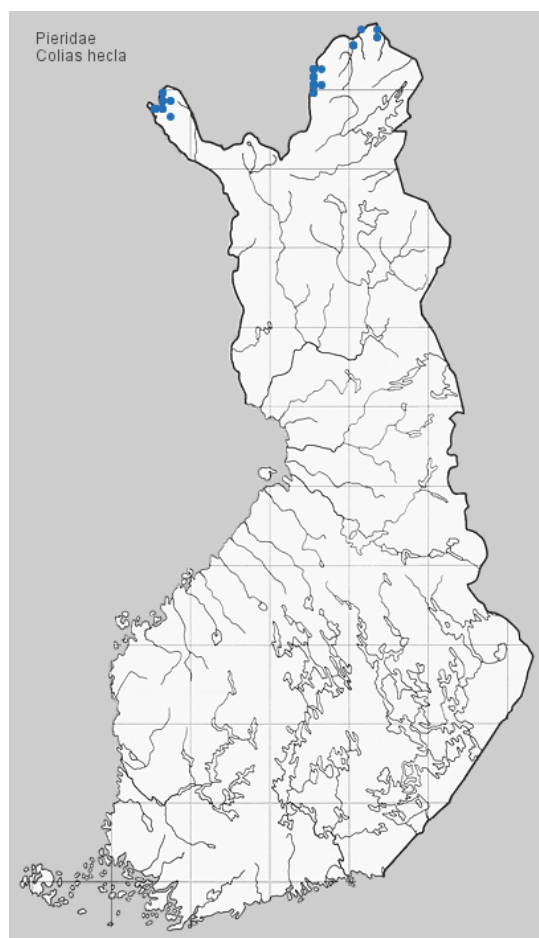
Toukka elää hiirenvirnalla (*Vicia cracca*), apilalla (*Trifolium*) ja mailasella (*Medicago*); talvehtii pienenä. Kotelo kiinnittyy alustansa vyörihmalla.

Kuva: J. Tyllinen

Kuva: J. Tyllinen

Tuntomerkit. Siipiväli 35-47 mm. Siivet oranssit, mustahkoreunaiset; koiraalla reunajuova täplätön, naaraalla vaaleatäpläinen.

Keskitäplä pieni, takasiipien alapuoli vihertävä.

Elintavat. Tunturien paljakkaniityillä ja jokivarsien hiekkakentillä.

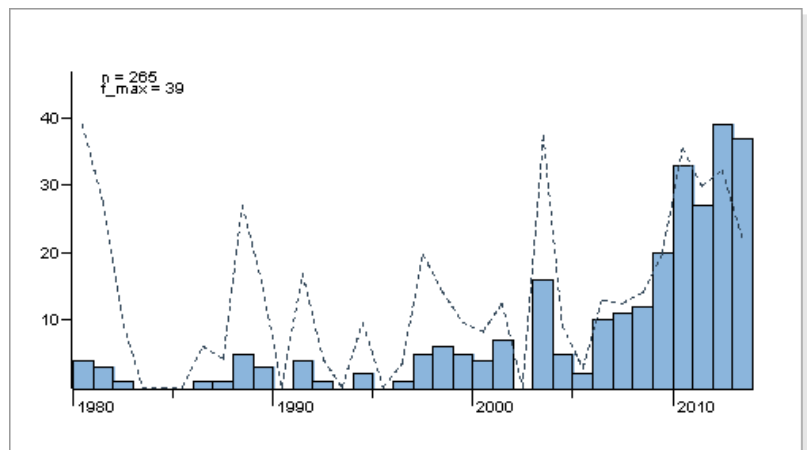
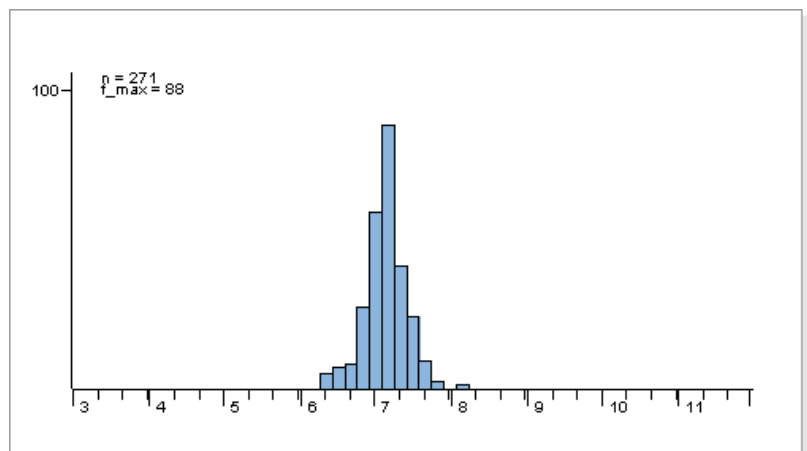
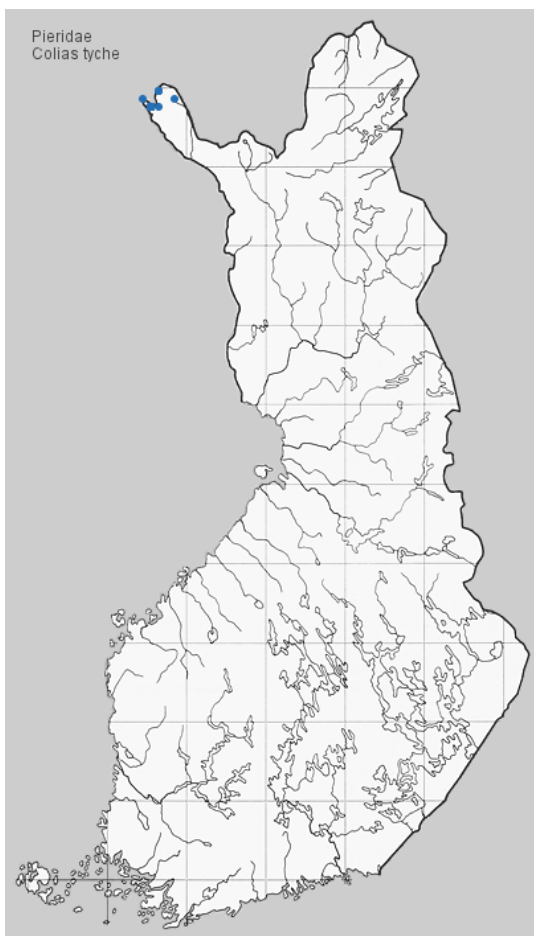
Toukka elää tunturikurjenherneellä (*Astragalus alpinus*) ja peuranvornalla (*A. frigidus*), mahdollisesti myös juolukalla (*Vaccinium uliginosum*); talvehtii pienenä. Kotelo kiinnittyy alustaansa vyörihmalla.

Kuva: M. Virtala

Kuva: M. Virtala

Tuntomerkit. Siipiväli 34-46 mm. Siivet koiraalla kellertävän-, naaraalla vihertävänvalkoiset; mustahkoreunaiset, tummasuoniset. Takasiivet tummakehnäiset.

Elintavat. Tunturien koivuvyöhykkeiden yläosissa ja paljakkaniityillä.

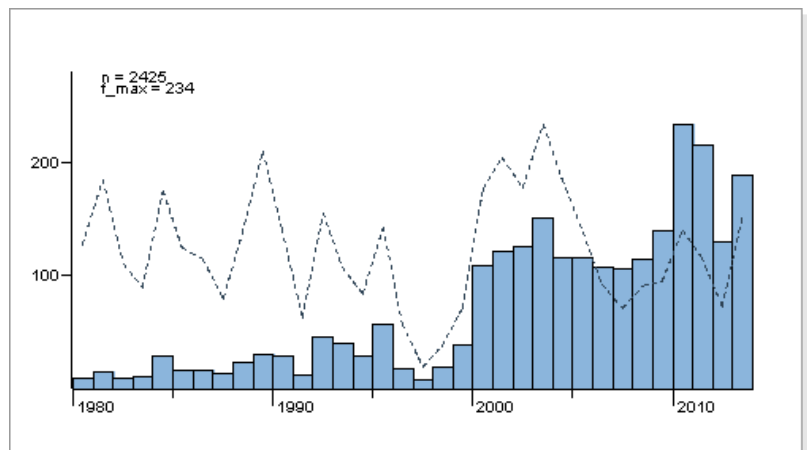
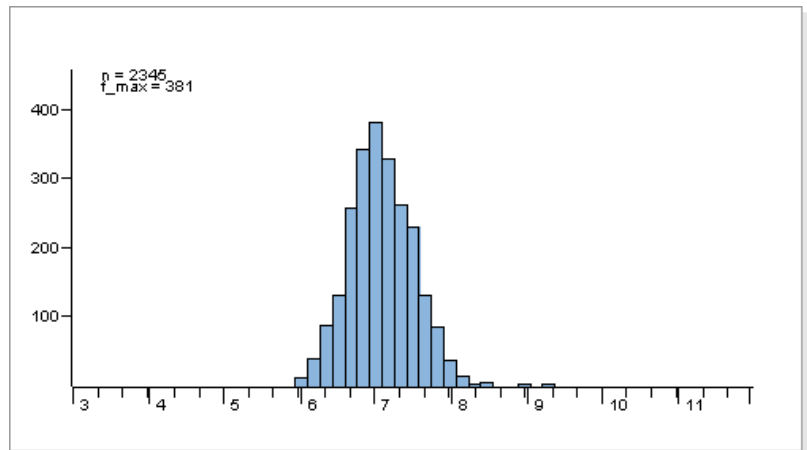
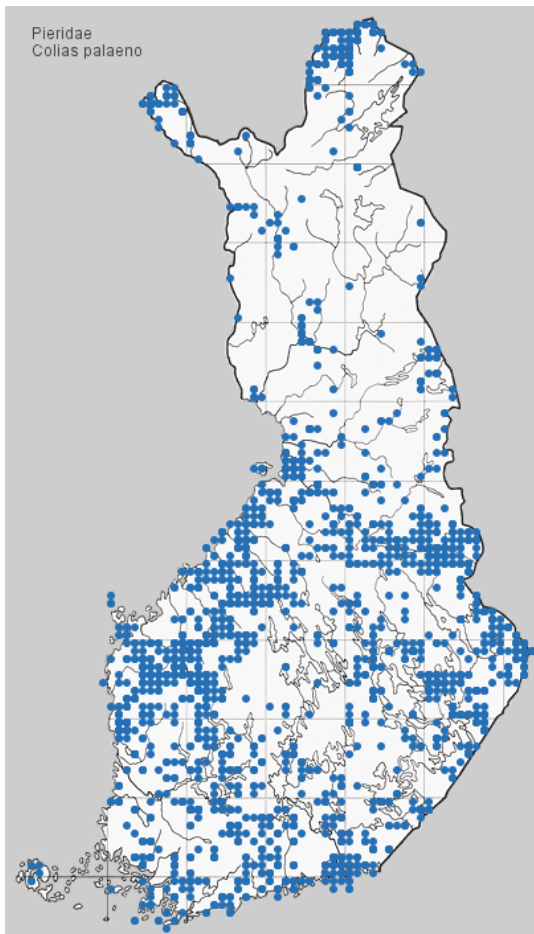
Toukka elää tunturikurjenherneellä (*Astragalus alpinus*), peuranvinnalla (*A. frigidus*) ja juolukalla (*Vaccinium uliginosum*); talvehtii keskenkasvuisena. Kotelo kiinnittyy alustaansa vyörihmalla.

Kuva: M. Virtala

Kuva: M. Virtala

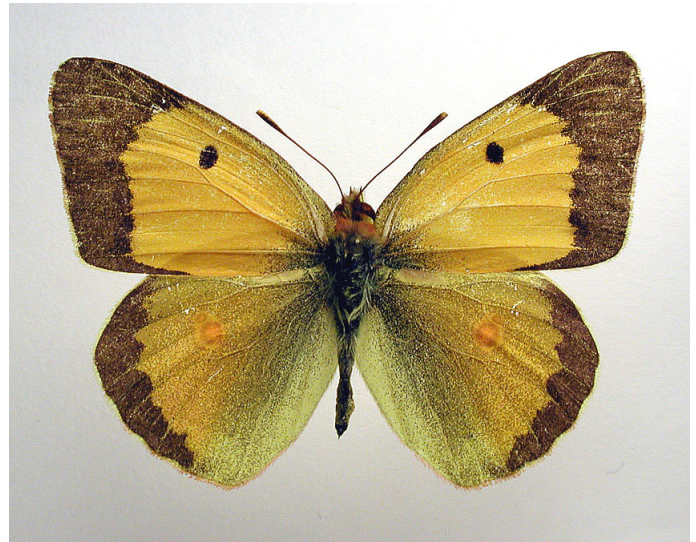
Tuntomerkit. Siipiväli 42-54 mm. Siivet koiraalla keltaiset, naaraalla valkoiset; mustahkoreunaiset. Reunus täplätön, keskitäplä pieni.

Elintavat. Rämeillä, Pohjois-Lapissa myös juolukkaa kasvavilla tunturinteillä.

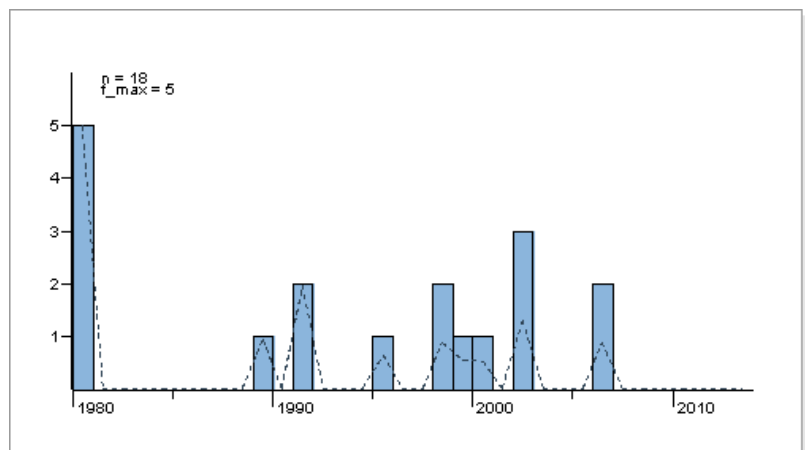
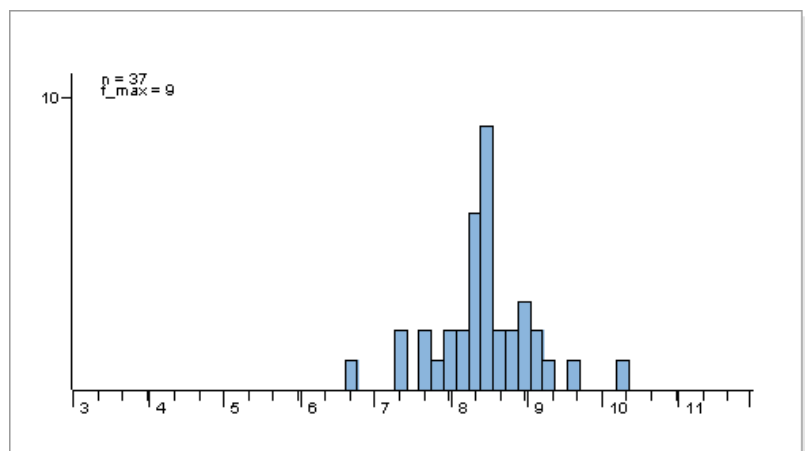
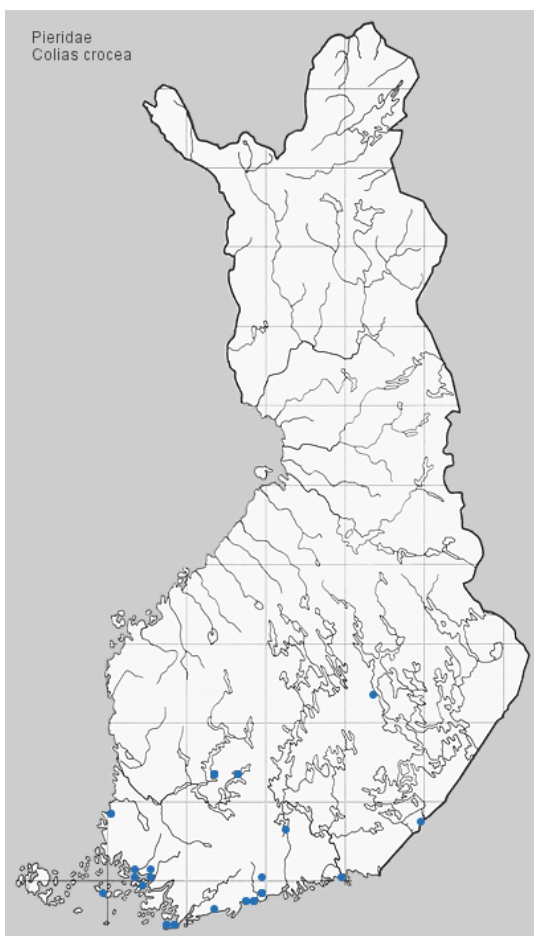
Toukka elää juolukalla (*Vaccinium uliginosum*); talvehtii pienenä. Kotelo kiinnittyy alustaansa vyörihmalla.

Kuva: Sakari Kerppola

Kuva: M. Virtala

Tuntomerkit. Siipiväli 42-52 mm. Siivet oranssit, mustahkoreunaiset. Koiraalla reunajuova täplätön, naaraalla vaaleatäpläinen. Keskitäplä iso; takasiipien alapuoli kellertävä.

Elintavat. Vaeltaja. Kulttuuriympäristöissä, joutomailla, niityillä.

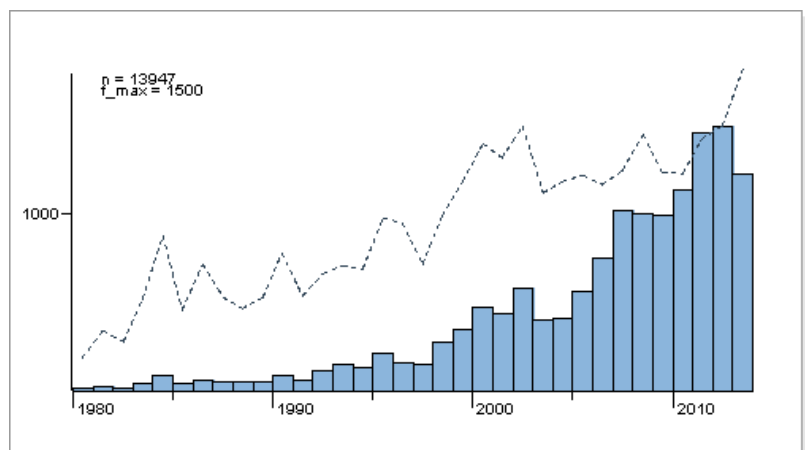
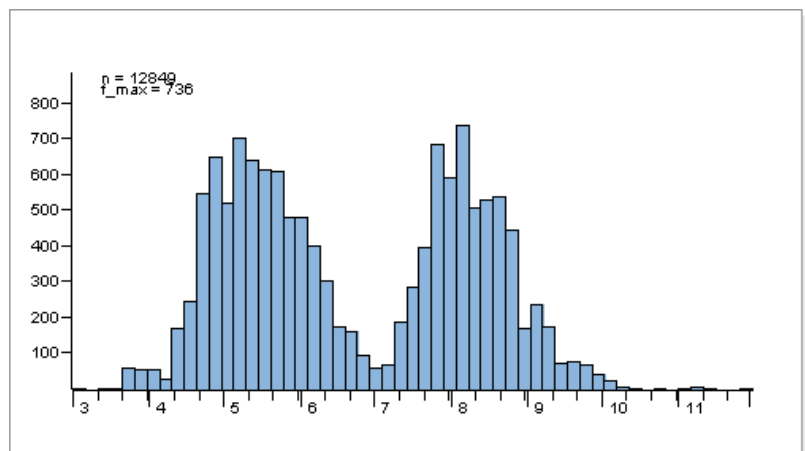
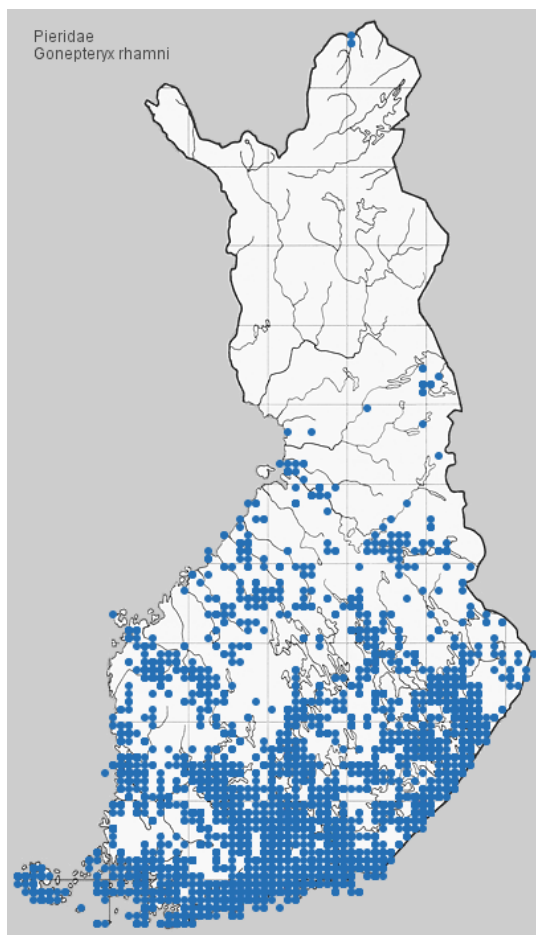
Toukka elää mm. mailasilla (*Medicago*), apiloilla (*Trifolium*), maitteilla (*Lotus*) ja virnoilla (*Vicia*); talvehtii. Kotelo kiinnittyy alustaansa vyörihmalla.

Kuva: M. Virtala

Kuva: J. Lång

Tuntomerkit. Siipiväli 44-55 mm. Koiraan siivet keltaiset, naaraan vihertävänvalkoiset. Molemmissa siipipareissa oranssi keskitäplä, joka on siipien alapuolella punaruskeareunainen.

Elintavat. Aukkoisissa lehti- ja sekametsissä, metsänreunoilla, hakkuuaukioilla, rinneniityillä, soilla.

Toukka elää korpipaatsamalla (*Frangula alnus*) ja orapaatsamalla (*Rhamnus cathartica*). Kotelo kiinnittyy ravintokasvin oksille vyörihmalla. Aikuinen talvehtii.